

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Václava Roučky a soudců JUDr. Petra Kuchynky a Mgr. Jaroslava Škopka ve věci

žalobce: T. L. , ...
zastoupeného Mgr. Josefem Liscem, advokátem, Klínovecká 1407,
363 01 Ostrov,

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň, Lobežská 12,
303 81 Plzeň,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2017, čj. 44000/002669/17/44091010/Les,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[I] Předmět řízení

1. Žalobce se žalobu ze dne 20. 9. 2017, Krajskému soudu v Plzni (dále též „soud“) doručenou téhož dne, ve znění doplnění žaloby ze dne 19. 10. 2017, domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 18. 8. 2017, čj. 44000/002669/17/44091010/Les (dále též „napadené rozhodnutí“) a vrácení věci žalované k novému projednání. Napadeným rozhodnutím bylo zamítnuto žalobcovo odvolání a byl potvrzen platební výměr č. 256/2017 Okresní

správy sociálního zabezpečení Karlovy Vary (dále též „OSSZ KV“) ze dne 7. 6. 2017, čj. 44003/130/8014/7.6.2017/256/KZ (dále též „prvoinstanční rozhodnutí“ nebo „platební výměr“), kterým bylo žalobci jako osobě samostatně výdělečně činné uloženo dle § 4, § 7, § 13 - § 14b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, zaplatit doplatek na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za rok 2016 ve výši 17 745 Kč, a dle § 20 téhož zákona dlužné penále z doplatku na pojistném za rok 2016 ve výši 444 Kč a penále ze záloh na pojistné na důchodové pojištění roku 2016 ve výši 1 767 Kč (tj. celkem k úhradě 19 956 Kč).

2. Zákon č. 589/ 1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové pojištění a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále též „zákon č. 589/1992 Sb.“).
3. Důchodové pojištění pro případ stáří, invalidity a úmrtí živitele upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 155/1995 Sb.“).
4. Správní řízení je upraveno zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“).

[III] Žaloba

5. Žalobce připomněl, že v době od dubna do prosince 2016 při řádném denním studiu vykonával různé placené práce. Touto činností získal v uvedeném období hrubý příjem 42 961 Kč, po odečtu paušální daně ve výši 40 % částku 25 777 Kč. Žalobce včas elektronickými formuláři podal daňové přiznání daně z příjmu a dne 7. 4. 2017 „Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2016“ (dále též „Přehled“). Tato podání podával prvně a v Přehledu nesprávně zaškrtnl, že šlo o hlavní činnost osoby samostatně výdělečně činné (dále též „OSVČ“).
6. Na základě Přehledu obdržel od OSSZ KV platební výměr, dle kterého je povinen zaplatit částku 17 745 Kč (bez penále). Proti tomuto platebnímu výměru podal žalobce dne 27. 6. 2017 odvolání. Rozhodnutím žalované bylo odvolání zamítnuto a platební výměr byl potvrzen.
7. Žalobce tedy dne 8. 9. 2017 podal opravný přehled, dle kterého činí doplatek 7 887 Kč. Dopisem OSSZ KV ze dne 11. 9. 2017, čj. 44003/130/4309/2017/KZ, bylo podání opravného přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2016 odmítnuto se stručným zdůvodněním, že změna charakteru vykonávané činnosti není důvod pro podání opravného přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2016.
8. Žalobce ve smyslu § 7 písm. c) zákona č. 589/1992 Sb. uvedl, že sazby pojistného činí u osoby samostatně výdělečně činné 29,2 % z vyměřovacího základu uvedeného v § 5b odst. 1 a 2 (téhož zákona, z toho 28 % na důchodové pojištění a 1,2 % na státní politiku zaměstnanosti, jde-li o osobu samostatně výdělečně činnou účastnou důchodového pojištění. S přihlédnutím k tomuto ustanovení by v tomto případě činil nedoplatek 12 545 Kč. Pokud by se vycházelo ze zdaňovaného základu 22 396 Kč, činil by nedoplatek 6 540 Kč (přiznání daně z příjmu za rok 2016 pro FÚ bylo České správě sociálního zabezpečení, pracoviště Plzeň, zasláno).
9. Žalobce dále uvedl, že podle § 15 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb. může osoba samostatně

výdělečně činná předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení opravný přehled. Podle odstavce 4 téhož ustanovení, údaj o určeném vyměřovacím základu, který osoba samostatně výdělečně činná uvedla v přehledu podle odstavce 1, nemůže být dodatečně změněn, s výjimkou opravného přehledu podle odstavce 2 nebo 3.

10. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaná v rámci odvolacího řízení nevycházela důsledně z ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. v platném znění, a v důsledku toho odvolání zamítla. Rovněž odmítnutí opravného přehledu (dopisem) považuje žalobce za rozporné s ustanovením § 15 odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb.

[III] Vyjádření žalované k žalobě

11. Žalovaná se k žalobě vyjádřila v podání ze dne 29. 11. 2017, v němž s podanou žalobou nesouhlasila. K obsahu žaloby uvedla, že chce-li být OSVČ považována za OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, je v souladu s platnou právní úpravou povinností tuto skutečnost oznámit příslušné OSSZ nejpozději v den podání přehledu o příjmech a výdajích za daný kalendářní rok, jenž je povinna podat dle § 15 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb. Doložení pak musí být učiněno nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém byl přehled podán, pokud ČSSZ nemá údaje ve své evidenci, ani nemá možnost si údaje obstarat v elektronické podobě dálkovým přístupem, nebo pokud skutečnost nebyla doložena dříve. Při nedoložení povinně dokládaného důvodu pro výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti v uvedené lhůtě, je samostatná výdělečná činnost považována za hlavní samostatnou výdělečnou činnost, k pozdějšímu doložení nemůže být přihlédnuto.
12. Žalovaná dále odkázala na § 9 odst. 6 písm. e), § 9 odst. 7, § 9 odst. 8 a § 20 odst. 4 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. a připomněla, že žalobce podal dne 7. 4. 2017 přehled za rok 2016, v němž neuvedl skutečnost, že se jedná o vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, ani nikdy předtím na tuto skutečnost neupozornil, ani ji nedoložil. Na základě řádně podaného přehledu byl charakter výkonu samostatné výdělečné činnosti žalobce ze strany OSSZ, dle názoru žalované, správně posouzen jako hlavní a následně byl s ohledem na posouzení charakteru činnosti vyčíslen a platebním výměrem OSSZ k úhradě předepsán doplatek za rok 2016 v minimální výši 17 767 Kč.
13. Žalobce na řádně podaném přehledu za rok 2016 uvedl daňový základ ve výši 22 396 Kč, na opravném přehledu pak daňový základ ve výši 42 961 Kč. Dle § 5b odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., je vyměřovacím základem OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti částka, kterou si určí, ne však méně než 50 % daňového základu; daňovým základem se pro účely tohoto zákona rozumí základ daně nebo dílčí základ daně stanovený podle § 7 zákona o daních z příjmů. Minimální vyměřovací základ OSVČ vykonávající jen hlavní činnost pro rok 2016 nesmí činit méně než 81 024 Kč, popřípadě částka snižena: částka 81 024 Kč se sníží o 6 752 Kč za každý kalendářní měsíc v roce 2016, ve kterém ani jeden den nebyla vykonávána samostatná výdělečná činnost.
14. Z uvedeného vyplývá, že u řádně podaného přehledu za rok 2016 činil vyměřovací základ z daňového základu ve výši 22 396 Kč, tedy 11 198 Kč, pro účely placení pojistného činil však minimální vyměřovací základ 60 768 Kč. U opravného přehledu (jak žalobce uvádí) by činil vyměřovací základ z daňového základu ve výši 42 961 Kč, tedy 21 481 Kč, pro účely placení pojistného by však minimální vyměřovací základ činil též 60 768 Kč. Podání opravného přehledu bylo proto v tomto případě neodůvodněné, jelikož ke změně

vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti nedošlo.

15. Žalovaná trvala na závěrech uvedených a zdůvodněných v napadeném rozhodnutí. Dle jejího názoru proběhla správní řízení v souladu s právními předpisy a nelze v nich spatřovat jakékoliv pochybení správních orgánů. Z výše uvedených důvodů měla žalovaná za to, že napadené rozhodnutí a rovněž tak i prvoinstanční rozhodnutí byla vydána plně v souladu s platnou právní úpravou, a proto navrhla žalobu zamítnout.

[IV] Posouzení věci krajským soudem

16. Řízení ve správním soudnictví je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „soudní řád správní“ nebo „s. ř. s.“).
17. Podle § 75 odst. 1 soudního řádu správního, soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
18. Podle § 75 odst. 2 věty první soudního řádu správního, soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů.
19. Soud rozhodl o věci samé bez jednání, když žalovaná i žalobce s takovým postupem vyjádřili ve smyslu § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. souhlas.
20. Soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. Platebním výměrem bylo žalobci jako osobě samostatně výdělečné činné uloženo dle § 4, § 7, § 13 - § 14b zákona č. 589/1992 Sb. zaplatit doplatek na pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za rok 2016 ve výši 17 745 Kč, a dle § 20 téhož zákona dlužné penále z doplatku na pojistném za rok 2016 ve výši 444 Kč a penále ze záloh na pojistné na důchodové pojištění roku 2016 ve výši 1 767 Kč (tj. celkem k úhradě 19 956 Kč).
22. Stran skutkového stavu se ze správního spisu podává, že žalobce podal dne 7. 4. 2017 „*Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2016*“ (dále též „*Přehled*“), kde v části „*C. Údaje o výkonu samostatné výdělečné činnosti (SVČ)*“ byla v rubrice „*18. V roce 2016 jsem vykonával/a SVČ*“ žalobcem zaškrtnuta varianta „*jen hlavní*“. Na základě (také) těchto údajů byl vydán platební výměr. Žalobce se proti němu odvolal podáním datovaným dne 27. 6. 2017 (téhož dne doručeným OSSZ KV). Žalobce/odvolatel především nesouhlasil s výší doplatku (a penále) a dále uvedl, že „*s ohledem na příjmy (...) za rok 2016 a skutečnost, že do 31. 8. 2016 byl řádným studentem v denním studiu, dále na zákonné sazby pojistného*“ považuje výši doplatků a vyúčtované penále za zcela nepřiměřené. Přílohou odvolání bylo potvrzení o žalobcově studiu na Vysoké škole Karlovy Vary, o. p. s., podle kterého byl žalobce v akademickém roce 2015/2016 studentem 3. ročníku prezenčního studia oboru Soudní a notářská administrativní činnost. Žalovaná odvolání zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.
23. Stran posouzení žalobních námitek soud předně konstatuje, že postup správních orgánů ve vztahu k oprávněmu přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2016 podanému žalobcem dne 8. 9. 2017 (dále též „*Opravný přehled*“), na který OSSZ KV reagovala přípisem ze dne 11. 9. 2017, nebyl a nemohl být podroben soudnímu přezkumu v řízení o žalobě proti napadenému (a prvoinstančnímu) rozhodnutí. Jednoduše proto, že opravný přehled byl podán dne 8. 9. 2017, což bylo až po vydání a právní moci napadeného rozhodnutí (= 18. 8. 2017, resp. 22. 8. 2017). Předmět řízení byl žalobcem vymezen typem podané žaloby (= řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu) a označením

napadeného (a prvoinstančního) rozhodnutí.

24. Jedinou relevantní uplatněnou žalobní námitkou (ve vztahu k předmětu soudního přezkumu) tak bylo tvrzení, že žalovaný správní orgán „nevycházel důsledně z ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. (...) a v důsledku toho odvolání zamítl“.
25. Soud primárně připomíná, že podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. musí být z žalobního bodu patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné. Každá taková námitka (bod) musí být dostatečně konkrétní. Z povahy soudního řízení správního vyplývá, že je to žalobce, který obsahem podání – žaloby – vymezuje rozsah přezkumu jím napadeného rozhodnutí. Je tedy na žalobci, jak prostřednictvím žalobních bodů vymezí přezkumnou činnost soudu. Nejvyšší správní soud došel ohledně náležitostí žaloby proti rozhodnutí správního orgánu k tomuto závěru: *I. Líčení skutkových okolností v žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. II. Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. III. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtkami. Pokud žalobce odkazuje na okolnosti, jež jsou popsány či jinak zachyceny ve správním či soudním spise, nemůže se jednat o pouhý obecný, typový odkaz na spis či jeho část, nýbrž o odkaz na konkrétní skutkové děje či okolnosti ve spisu zachycené, a to tak, aby byly zřetelně odlišitelné od jiných skutkových dějů či okolností obdobné povahy a aby bylo patrné, jaké aspekty těchto dějů či okolností považuje žalobce za základ jím tvrzené nezákonnosti.* [viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, čj. 2 Azs 92/2005-58, publikovaný pod č. 835/2006 Sb. NSS; toto i další zde zmíněná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou k dispozici na www.nssoud.cz]. Účastníci řízení by tedy měli svá podání náležitě konkretizovat. Námitka, má-li být kvalifikovaná, by měla být konkrétní, protože na obecnou námitku těžko žádat jinou odpověď, než opět relativně obecnou.
26. Vzhledem k obecnosti námitky se soud zaměřil na to, jak se skutkový stav promítl do postupu a rozhodování správních orgánů.
27. Není pochyb o tom, že žalobce v Přehledu uvedl, že vykonával jen hlavní samostatnou výdělečnou činnost. OSSZ KV tak k okamžiku vydání platebního výměru neměla k dispozici žádnou informaci o tom, co žalobce uvedl až v Opravném přehledu, tedy že v měsících duben až srpen roku 2016 vykonával vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, zatímco od září do prosince vykonával samostatnou výdělečnou činnost hlavní. Teprve v odvolání se žalobce odkázal na své studium.
28. Podle § 15 odst. 1 věta první až třetí zákona č. 589/1992 Sb. platí následující (zvýraznění provedl soud): *Osoba, která aspoň po část kalendářního roku vykonávala samostatnou výdělečnou činnost, je povinna podat příslušné okresní správě sociálního zabezpečení nejpozději do jednoho měsíce ode dne, ve kterém měla podle zvláštního zákona podat daňové přiznání za tento kalendářní rok, na předepsaném tiskopise **přehled o příjmech a výdajích za tento kalendářní rok**. V tomto přehledu se kromě údajů o daňovém základu, popřípadě není-li osoba samostatně výdělečně činná povinna podávat daňové přiznání, údajů o příjmech ze samostatné*

výdělečné činnosti a výdajích vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení uvádějí údaje o vyměřovacím základu pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, nejnižším měsíčním vyměřovacím základu pro zálohy na pojistné, úhrnu záloh na pojistné, pojistném na důchodové pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a úhrnu vyměřovacích základů zaměstnance, pokud spolu s vyměřovacím základem ze samostatné výdělečné činnosti přesahuje částku maximálního vyměřovacího základu (§ 15a), a vykonávala-li osoba samostatně výdělečně činná vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, též údaje o skutečnostech uvedených v § 9 odst. 6 písm. a) až e) zákona o důchodovém pojištění, pokud chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou s vedlejší samostatnou výdělečnou činností; pokud osoba samostatně výdělečně činná vykonávala samostatnou výdělečnou činnost formou spolupráce, je povinna uvést v tomto přehledu též jméno a příjmení, trvalý pobyt a rodné číslo osoby samostatně výdělečně činné, s níž spolupracuje. Uvedla-li osoba samostatně výdělečně činná v přehledu údaje o vedlejší samostatné výdělečné činnosti, je povinna tyto údaje též doložit, a to nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž tento přehled podala; ustanovení § 13a odst. 9 věty třetí platí zde obdobně.

29. Podle § 9 odst. 6 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb. se samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná v kalendářním roce byla nezaopatřeným dítětem podle § 20 odst. 4 písm. a) [= dítě do skončení povinné školní docházky, a poté, nejdéle však do 26. roku věku, jestliže se soustavně připravuje na budoucí povolání (= mj. studium na středních a vysokých školách v České republice]. Podle § 9 odst. 8 věty třetí zákona č. 155/1995 Sb. platí, že *skutečnosti o vedlejší samostatné výdělečné činnosti uvedené v odstavci 6 písm. a) a c) až e) musí osoba samostatně výdělečně činná doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona (= zákon č. 589/1992 Sb.) za kalendářní rok, za který chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.*
30. Soud konstatuje, že z právě citovaných ustanovení zákona č. 589/1992 Sb. a zákona č. 155/1995 Sb. vyplývá, že měl-li být žalobce považován správními orgány za osobu vykonávající v části roku 2016 vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, bylo nutné, aby to *a)* tvrdil v Přehledu (což se nestalo), a *b)* doložil nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž Přehled podal. A to se také nestalo, neboť Přehled byl podán dne 7. 4. 2017, lhůta pro doložení relevantních skutečností tedy uplynula dne 31. 5. 2017, avšak informace o žalobcově studiu se dostala do dispozice správního orgánu až dne 27. 6. 2017. Postupu správních orgánů tak nebylo co vytknout. Žalovaná veškeré relevantní skutečnosti uvedla v napadeném rozhodnutí, na které soud plně odkazuje.
31. Vzhledem k tomu, že soud dospěl k závěru, že správní orgány vycházely přesně ze znění nejen zákona č. 589/1992 Sb., ale i zákona č. 155/1995 Sb., žalobu ve smyslu § 78 odst. 7 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.
32. Již jen jako *obiter dictum* soud konstatuje, že si nemohl nepovšimnout i jisté nekonzistentnosti žalobcových tvrzení ve vztahu ke správnímu orgánu – zatímco v odvolání se žalobce odkazoval na vysokoškolské studium [tedy důvod ve smyslu § 9 odst. 6 písm. e) zákona č. 155/1995 Sb.], v Opravném přehledu uvedl jako důvod vedlejší samostatné výdělečné činnosti zaměstnání [= důvod ve smyslu § 9 odst. 6 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb.].

[V] Náklady řízení

33. Žalovaný správní orgán, který měl ve věci plný úspěch, má podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu žádné specifické náklady soudního řízení nevznikly, a proto bylo rozhodnuto, že na náhradu nákladů řízení nemá žádný z účastníků právo.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Plzeň dne 30. 5. 2019

JUDr. Václav Roučka v.r.
předseda senátu